

Styrdokument

Datum:
2025-04-22

Diarienummer:
KS/2024:253

Strategi för ett tryggt och socialt hållbart Upplands Väsby

Kategori	Styrdokumentsuppgifter
Nivå	Kommungemensam
Kategori	Aktiverande
Antagen	Kommunfullmäktige den 15 september 2025 § 134
Ikraftträdande	Den 1 oktober 2025
Giltig till och med	31 december 2030
Ansvarig ägare	Kommundirektör

Innehåll

1	Inledning.....	4
1.1	Syfte	4
1.2	Kompletterande områden	4
2	Strategiska målområden	5
2.1	Boende och livsmiljö.....	5
2.1.1	Upplands Väsby kommun växer tryggt och hållbart utan några utsatta områden 5	
2.1.2	Upplands Väsby kommun arbetar aktivt för en hållbar bostadsförsörjning.....	6
2.1.3	Upplands Väsby kommun har ett jämlikt friluftsliv som främjar en hållbar livsstil 6	
2.2	Demokrati och deltagande.....	6
2.2.1	Upplands Väsby kommun motverkar diskriminerande strukturer	6
2.2.2	Upplands Väsby kommun arbetar rättighetsbaserat med utgångspunkt i barnkonventionen	6
2.2.3	Upplands Väsby kommun säkerställer rättigheter för personer med funktionsnedsättning	7
2.2.4	Upplands Väsby kommun säkerställer nationella minoriteters rättigheter	7
2.2.5	Upplands Väsby kommun säkerställer hbtqi-personers lika möjligheter till goda levnadsvillkor i livets alla skeden.....	7
2.2.6	Alla verksamheter inom Upplands Väsby kommun bedriver ett aktivt jämställdhetsarbete	8
2.2.7	Upplands Väsby kommuns invånare har delaktighet i samhället.....	8
2.2.8	Upplands Väsby kommun främjar integration och inkludering.....	8
2.2.9	Upplands Väsby kommun är fri från organiserad brottslighet.....	8
2.2.10	Upplands Väsby kommun är fri från otillåten påverkan	9
2.2.11	Upplands Väsby kommun är fri från alla typer av våld, extremism och är en plats där ingen utsätts för förtryck, hot eller våld i hederns namn	9
2.3	Utbildning och arbete	9
2.3.1	Barn i Upplands Väsby kommun tar del av förskolans pedagogiska verksamhet 9	
2.3.2	Elever i Upplands Väsby kommun når kunskapskraven.....	9
2.3.3	I Upplands Väsby kommun utsätts inga barn och ungdomar för brott i skolmiljö 9	
2.3.4	Upplands Väsby kommun främjar sammanhållen skolgång för placerade barn 9	
2.3.5	Upplands Väsby kommun stöttar aktivt unga till arbete eller studier	10
2.3.6	Upplands Väsby kommun främjar individers förutsättning till sysselsättning 10	
2.3.7	Kommunen arbetar aktivt för att stötta kommuninvånarna att inte hamna i skuldsättning.....	10
2.4	Uppväxtvillkor och folkhälsa	10
2.4.1	I Upplands Väsby kommun finns goda uppväxtvillkor för barn och unga	10

2.4.2	Upplands Väsby kommun arbetar aktivt för att motverka insocialisering till kriminalitet	10
2.4.3	Upplands Väsby kommun tillgängliggör stöd till kriminella stödsökare som vill lämna en kriminell livsstil.....	10
2.4.4	Upplands Väsby kommun möjliggör att under hela livet ha tillgång till och möjlighet att delta i kultur- och fritidsliv	10
2.4.5	Upplands Väsby kommun främjar jämlik hälsa	11
2.4.6	Upplands Väsby kommun är en kommun fri från skadligt bruk/effekter av alkohol, tobak och nikotinprodukter och spel om pengar, samt fritt från narkotika och dopingmedel.....	11
2.4.7	Upplands Väsby är en kommun fri från skadligt spel om pengar.....	11
2.4.8	Upplands Väsby kommun har hälsofrämjande miljöer i områden med hög ohälsa	12
2.4.9	Upplands Väsby kommun arbetar aktivt för att motverka ofrivillig ensamhet för människor med stor risk för psykisk ohälsa	12
2.4.10	Upplands Väsby kommun arbetar suicidpreventivt	12
3	Ansvar för genomförande och uppföljning	12

1 Inledning

Strategin för ett tryggt och socialt hållbart Upplands Väsby är ett kommunövergripande styrdokument, som tillsammans med Upplands Väsby's översiktsplan, Upplands Väsby kommun's handlingsplan för Agenda 2030 och Klimat- och energistrategi för Upplands Väsby kommun 2022–2025 utgör kommunens övergripande styrning för ett systematiskt arbete med hållbar utveckling. Strategin anger vad som ska uppnås, medan handlingsplaner kopplade till strategin kommer att besvara hur målen för social hållbarhet ska uppfyllas.

Folkhälsomyndigheten och Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) har inom ramarna för Mötesplats social hållbarhet tagit fram en beskrivning av social hållbarhet, som lyder;

”Ett socialt hållbart samhälle är ett jämställt och jämlikt samhälle där människor lever ett gott liv med god hälsa, utan orättfärdiga skillnader. Ett samhälle med hög tolerans där människors lika värde står i centrum, vilket kräver att människor känner tillit och förtroende till varandra och är delaktiga i samhällsutvecklingen.”

Social hållbarhet tar utgångspunkt i arbetet för jämlika villkor och förutsättningar för alla människor. På lokal nivå handlar det om att minska omotiverade skillnader i människors livsförutsättningar och villkor. Det innebär att systematiskt sträva efter att nå de individer i samhället som står längst ifrån samhället i första hand. Detta förhållningssätt bedöms bidra till ökad social jämlikhet, vilket främjar förutsättningarna för ett långsiktigt stabilt och bärkraftigt samhälle.

Begreppet hållbarhet brukar belysas utifrån tre dimensioner; ekologisk, ekonomisk och social vilka är tätt sammanlänkade till varandra. Den sociala hållbarhetsdimensionen handlar om människors behov av välbefinnande och sammanhang samt respekt för mänskliga rättigheter. Social hållbarhet har avgörande betydelse för det demokratiska samhället och är nödvändig ur ett samhällsekonomiskt perspektiv. När människor lämnas utanför samhällsutvecklingen innebär det inte bara risker i förhållande till deras mänskliga rättigheter utan också sociala och ekonomiska risker i form av bortslösad mänsklig och produktiv potential och ökad risk för ohälsa. Ett ojämlikt samhälle kan också generera ökade sociala spänningar och politisk oro. En av utgångspunkterna för hållbar utveckling är generationsperspektivet. Det innebär att den utveckling som tillfredsställer dagens behov inte får äventyra kommande generationers möjlighet att tillfredsställa sina behov. Därför är barn- och ungdomsperspektivet centralt i arbetet med hållbar utveckling. Social hållbarhet utvecklas genom ett samordnat långsiktigt främjande arbete. I arbetet med social hållbarhet är ett helhetsperspektiv av stor betydelse, insatser behöver ske både över hela samhället och punktvís för särskilda platser eller särskilda grupper.

Frågor som rör social hållbarhet är komplexa och kräver bred samverkan mellan aktörer på alla nivåer för att möta gemensamma samhällsutmaningar. Kommunen, dess medborgare, civilsamhället och näringslivet har ett gemensamt ansvar för att bygga en långsiktigt hållbar kommun.

1.1 Syfte

Syftet med strategin är att bidra till en gemensam målbild och möjliggöra en systematisk uppföljning inom social hållbarhet.

1.2 Kompletterande områden

Flertalet områden inom hållbarhetsområdet angränsar till arbetet med social hållbarhet, några exempel är näringsliv, upphandling, krisberedskap, klimat- och energiarbete och avfall, som ökad tillgänglighet till insamlingssystem, för att nämna några. Aktuella styrdokument för kommunens samlade hållbarhetsarbete återfinns på kommunens hemsida.

2 Strategiska målområden

Strategins övergripande målsättning är att utjämna sociala skillnader i levnadsvillkor mellan invånare i Upplands Väsby kommun. Det är således en strävan efter att öka jämlikheten, med fokus på utsatta grupper, vilket bidrar till ett socialt hållbart samhälle. Målen i strategin är utformade utifrån vad den sammantagna forskningen inom respektive område kommit fram till har störst betydelse för att minska sociala skillnader.

I strategi för ett tryggt och socialt hållbart Upplands Väsby ska samtliga nationella och länsövergripande mål, strategier och handlingsplaner följas för respektive mål liksom kommunalt beslutade dokument, exempelvis policys och riktlinjer.

Arbetet med social hållbarhet i Upplands Väsby kommun är indelad i fyra målområden; **boende och livsmiljö, demokrati och deltagande, utbildning och arbete samt uppväxtvillkor och folkhälsa** för att motsvara det kommunala uppdraget och underlätta förståelsen för kommunens verksamheter. Mål inom Agenda 2030 som berör social hållbarhet går att koppla till respektive område som framgår av bilden nedan.

Bild 1. Områden inom social hållbarhet med tillhörande mål från Agenda 2030

Under respektive målområde presenteras mål avseende Upplands Väsby kommuns arbete med social hållbarhet, dessa presenteras i kapitel 2.1–2.4.

2.1 Boende och livsmiljö

2.1.1 Upplands Väsby kommun växer tryggt och hållbart utan några utsatta områden

Kommunens hållbara stadsutveckling stärker en jämlik, säker, trygg och attraktiv livsmiljö som bidrar till att motverka parallella samhällsstrukturer och strukturella skillnader inom och mellan grupper, samt minska trångboddhet. Långvarigt bidragsberoende är inte koncentrerat till enskilda bostadsområden. Kommunens bostadsområden är utan kriminell påverkan och samhället har kontroll över offentliga och halvoffentliga miljöer. Kommunen verkar för att allt nytt som utformas, byggs och tillverkas är tillgängligt för så många som möjligt från början, utan specialanpassning i efterhand. Det finns tillgängliga platser för fysisk aktivitet, utbildning, närhet till service- och samhällsfunktioner, kommunikationer och kultur, samt parkeringar och närhet till kollektivtrafik. Den bebyggda miljön och livet mellan husen skapar en känsla av samhörighet och stolthet hos medborgarna genom estetiskt tilltalande miljöer och

trygga offentliga rum. Detta sker genom kommunens ansvar inom renhållning och tillsyn samt det kollektiva ansvaret att ta gemensamt ansvar för sin närmiljö. Kommunen har en genomtänkt markstrategi och en långsiktig planberedskap för att tillgodose ett varierat och växande näringsliv som i sin tur skapar tillväxt och nya arbetstillfällen för olika yrkeskategorier.

2.1.2 Upplands Väsby kommun arbetar aktivt för en hållbar bostadsförsörjning

Kommunen erbjuder ett varierat och proportionerligt utbud av bostäder och boendeformer på områdesnivå. En blandning av bostadstyper, upplåtelseformer och lägenhetsstorlekar bidrar till att överbrygga sociala barriärer, motverka segregation och skapa trygga områden. Variationen i bostadsbeståndet ger ett utbud som passa olika målgruppers behov under livets olika skeden. Kommunens arbete med bostadsförsörjning bidrar till att öka hushållens möjlighet att efterfråga en god bostad. Målgrupper som är viktiga att beakta i bostadsförsörjning är barn och unga, äldre, personer med sociala utmaningar, personer som utsatts för våld i nära relationer, personer med funktionsnedsättning, samt personer som är nya i Sverige.

2.1.3 Upplands Väsby kommun har ett jämlikt friluftsliv som främjar en hållbar livsstil

Friluftslivet främjar människors hälsa och livskvalitet och är en integrerad del av samhällsutvecklingen. Kommunen har kunskap om friluftsliv som friskfaktor och skyddsfaktor mot fysisk och psykisk ohälsa. Jämlika förutsättningar för att utöva friluftsliv skapas bland annat genom att människor, oberoende var man bor eller vilka ekonomiska förutsättningar man har, på hållbara sätt kan ta sig till vardagsnära naturområden. Det finns plats för rörelse och utomhusvistelse samtidigt som befintliga natur-, vatten och kulturmiljöer bevaras och utvecklas. Utrikesfödda, barn- och ungdomar, äldre och personer med funktionsnedsättning, ska särskilt beaktas.

2.2 Demokrati och deltagande

2.2.1 Upplands Väsby kommun motverkar diskriminerande strukturer

Upplands Väsby kommun är en jämlik kommun fri från diskriminering, där verksamheterna är anpassade på ett sådant sätt att de motsvarar människors olika behov och förutsättningar. Kommunen följer FN:s allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna och diskrimineringslagen (2008:567) som innehåller en särskild bestämmelse om förbud mot diskriminering när offentligt anställda möter allmänheten. Kommunens anställda har kunskap och förståelse för de krav som mänskliga rättigheter ställer på offentlig verksamhet. Kommunen arbetar med inkluderande bemötande, service och handläggning genom ett normkritiskt förhållningssätt, samt motverkar fördomar, beteende och visst språkbruk.

2.2.2 Upplands Väsby kommun arbetar rättighetsbaserat med utgångspunkt i barnkonventionen

Upplands Väsby kommun följer FN:s barnkonvention. Medarbetare och förtroendevalda har kunskap om barnkonventionen och vilka krav den ställer på kommunens verksamhet. Barnkonsekvensanalyser ska genomföras där det är lämpligt. Kommunens beslut, åtgärder och utredningar som påverkar barn och unga, direkt och indirekt, lyfter och beaktar barnets bästa. Barn och unga är delaktiga och ha inflytande i frågor som rör dem.

2.2.3 Upplands Väsby kommun säkerställer rättigheter för personer med funktionsnedsättning

Upplands Väsby kommun arbetar med utgångspunkt från FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning. Kommunen säkerställer att personer med funktionsnedsättning kan utöva sina demokratiska rättigheter, vara delaktiga och ha inflytande på lika villkor som andra. Personer med funktionsnedsättning får information och kommunicerar med kommunen på lika villkor som andra. Samhället är utformat så att det möjliggör förutsättningar för självständighet. Kommunens verksamheter har kunskap om funktionsnedsättningar och livsvillkor för personer med funktionsnedsättning och bemöter personer med funktionsnedsättning på ett normmedvetet sätt med individens behov i centrum. Kommunens verksamheter har ett helhetsperspektiv i kontakter med barn och familjer med funktionsnedsättningar. Kommunens verksamheter säkerställer att övergången mellan olika skolformer fungerar för elever med funktionsnedsättning. Kommunen har nära samarbete med arbetsförmedlingen och näringslivet och verkar för att skapa arbete och sysselsättning för personer med funktionsnedsättning.

2.2.4 Upplands Väsby kommun säkerställer nationella minoriteters rättigheter

Upplands Väsby kommuns medarbetare och förtroendevalda har kunskap om nationella minoriteters rättigheter samt kommunens skyldigheter. Kommunen informerar de nationella minoriteterna om deras rättigheter och dessa känner sig väl bemötta och respekterade i kontakten med kommunen. Kommunen ger de nationella minoriteterna möjlighet till inflytande i frågor som berör dem. De fem erkända nationella minoriteterna i Sverige är judar, romer, samer (som även är ett urfolk), sverigefinnar och tornedalingar. De historiska minoritetsspråken är jiddisch, romani chib, samiska, finska och meänkieli, där kommunen lever upp till sina skyldigheter enligt lag kopplat till modersmålsundervisning. Upplands Väsby är finskt förvaltningsområde, som ställer särskilda krav och åtaganden på kommunen vad gäller det finska språket. För att uppnå kraven som ställs på kommunen som finskt förvaltningsområde blir invånarna, om de så önskar, bemötta på finska i sina kontakter med kommunen. Kommunen erbjuder barn, vars vårdnadshavare begär det, plats i förskola, förskoleklass eller grundskola där hela eller en väsentlig del av utbildningen bedrivs på finska. Invånarna får, om de så önskar, äldreomsorg helt eller till en väsentlig del på finska.

2.2.5 Upplands Väsby kommun säkerställer hbtqi-personers lika möjligheter till goda levnadsvillkor i livets alla skeden

I Upplands Väsby kommun säkerställs hbtqi-personers frihet, rättigheter och att diskriminering motverkas aktivt och systematiskt. Medarbetare och förtroendevalda har kompetens inom hbtqi-frågor. Förkortningen hbtqi står för homosexuella, bisexuella, transpersoner, queera och intersexpersoner. Transpersoner används som ett samlingsbegrepp för personer som inte upplever sig som cispersoner (personer vars juridiska och biologiska kön stämmer överens och alltid har stämt överens med deras könsidentitet och könsuttryck). Queer är ett mångfacetterat begrepp som kortfattat handlar om ett normkritiskt förhållningssätt till kategorisering av människor utifrån sexuell läggning, könsidentitet och könsuttryck. Intersex är en benämning som används för att förklara tillstånd där den kroppsliga utvecklingen inte är entydig i fråga om kön. Personer med funktionsnedsättning eller utländsk bakgrund uppmärksammas särskilt då dessa grupper kan riskera multipel diskriminering.

2.2.6 Alla verksamheter inom Upplands Väsby kommun bedriver ett aktivt jämställdhetsarbete

I Upplands Väsby kommun har alla invånare samma rättigheter, möjligheter och skyldigheter inom livets alla områden oavsett könsidentitet. Kommunen erbjuder likvärdig service och bemötande samt en rättvis fördelning av resurser för sina invånare. Kommunen arbetar aktivt för att motverka ojämställda attityder, normer, värderingar och ideal som påverkar människors livsvillkor. Kommunens verksamhet har jämställdhetsperspektivet med i ordinarie beslutsfattande-, planerings-, genomförande-, uppföljning- och utvecklingsprocesser. Kommunens verksamheter ger ett likvärdigt bemötande till kvinnor och män, flickor, pojkar och icke-binära.

2.2.7 Upplands Väsby kommuns invånare har delaktighet i samhället

Kommunen har systematiska metoder och arbetssätt för att göra kommuninvånare delaktiga i frågor som rör dem. Kommunen säkerställer att personer som berörs av kommunens insatser upplever delaktighet i processen. Kommunen arbetar aktivt för högt deltagande i allmänna val och i demokratiska processer mellan valen. Kommunen beaktar särskilt grupper som statistiskt sett har låg delaktighet i samhället.

Kommunen möjliggör och stärker barn och ungas delaktighet och tillvaratar deras perspektiv i samhällsutveckling. Kommunen säkerställer strukturer för att möjliggöra för barn och unga att delta i det lokala beslutsfattandet, unga under 18 år saknar rösträtt och därmed tillgång till de formella demokratiska processerna vilket gör att de är en viktig grupp att uppmärksamma.

Upplands Väsby kommun är en plattform för dialog mellan kommunens invånare och förtroendevalda. Kommunen har tillsammans med andra aktörer ett väl utarbetat informationsarbete med medborgarna som mottagare. Upplands Väsby kommuns invånare har god kunskap om kommunens olika verksamheter och det stöd och de aktiviteter som finns att tillgå. Hänsyn tas utifrån fyra olika tillgänglighetsaspekter. Fysisk tillgänglighet, vilket innebär att det är möjligt att obehindrat röra sig i samhällets miljöer och ha åtkomst till det som finns. Kognitiv tillgänglighet, vilket innebär att det är lätt att hitta, förstå och bearbeta information. Kommunikativ tillgänglighet, vilket innebär att alla kan ta del av information. Digital tillgänglighet, vilket innebär att hänsyn ska tas till olika former av nedsättningar i kommunens digitala plattformar.

2.2.8 Upplands Väsby kommun främjar integration och inkludering

I Upplands Väsby kommun tillvaratas alla kommuninvånares kompetens och kreativitet för en hållbar integration. Arbetet för att främja integration och minska och motverka segregation stödjer alla invånares lika rättigheter, möjligheter och skyldigheter. Tillsammans med andra samhällsaktörer skapar kommunen förutsättningar för alla kommuninvånare att vara en del av samhället och på så sätt känna sig inkluderad. Inkludering definieras som följande upplevelse: ”Jag har möjlighet att vara en del av och bidra till samhällsgemenskap och utveckling”, vilket exempelvis kan omfatta etablerade sociala kontakter, nätverk och upplevelsen av en meningsfull fritid.

2.2.9 Upplands Väsby kommun är fri från organiserad brottslighet

Upplands Väsby är en kommun fri från organiserad systemhotande brottslighet där parallella finansiella och samhällsliga strukturer, som ger en direkt eller indirekt påverkan, på människors trygghet och säkerhet inte förekommer. Upplands Väsby bedriver ett aktivt systematiskt förebyggande arbete för att förhindra och upptäcka organiserad brottslighet och välfärdsbrott. Organisatoriska förutsättningar och tydliga rutiner finns på plats och samverkan både inom organisationen och med andra myndigheter är etablerad.

2.2.10 Upplands Väsby kommun är fri från otillåten påverkan

Ingen medarbetare eller förtroendevald i Upplands Väsby utsätts för otillåten påverkan. Otillåten påverkan är trakasserier, hot, våld eller skadegörelse mot personer eller egendom som syftar till att påverka en persons yrkesutövning eller beslutsfattande. I definitionen ingår även mutor som avser otillbörliga erbjudande av olika slag. Arbete mot otillåten påverkan är en integrerad del i det systematiska arbetsmiljöarbetet och det finns upparbetade förebyggande rutiner för att höja medvetenheten och förhindra att medarbetare och förtroendevalda blir utsatta för trakasserier, hot eller våld i syfte att påverka tjänsteutövningen, samt rutiner för att förebygga och upptäcka korruption.

2.2.11 Upplands Väsby kommun är fri från alla typer av våld, extremism och är en plats där ingen utsätts för förtryck, hot eller våld i hederns namn

Upplands Väsby är en kommun där ingen utsätts för hot eller våld i den offentliga miljön och där medborgare upplever trygghet i det offentliga rummet. Ingen medborgare oavsett ålder eller könsidentitet utsätts för eller upplever våld i nära relationer. Upplands Väsby är en öppen och demokratisk kommun där extremistiska och våldsbejakande värderingar tidigt förebyggs och våldsyttningar inte förekommer. I Upplands Väsby kommun utsätts ingen för hedersrelaterat våld eller förtryck och kommunen bedriver ett aktivt våldsförebyggande arbetet från ”vaggan till graven”.

2.3 Utbildning och arbete

2.3.1 Barn i Upplands Väsby kommun tar del av förskolans pedagogiska verksamhet

I Upplands Väsby kommun bedrivs en förskola som gynnar barns utveckling på både kort och lång sikt. I kommunen finns en jämlik, hög inskrivningsgrad i förskolan vilket har en utjämnande effekt på barnens livschanser.

2.3.2 Elever i Upplands Väsby kommun når kunskapskraven

I Upplands Väsby kommun når alla elever kunskapskraven. Upplands Väsby kommun tar hänsyn till elevers olika behov och strävar efter att uppväga skillnader i elevers förutsättningar att tillgodogöra sig utbildning. Utbildningen förmedlar och förankrar respekt för de mänskliga rättigheterna och ger grundläggande demokratiska värderingar i syfte att elever aktivt ska kunna medverka i demokratin. Kommunens skolor utgör en skyddsfaktor för att förebygga utanförskap, kriminalitet, missbruk och ohälsa. Skolorna arbetar aktivt för att ha en hög skolnärvaro.

2.3.3 I Upplands Väsby kommun utsätts inga barn och ungdomar för brott i skolmiljö

I Upplands Väsby kommun har alla elever, lärare, rektorer och annan personal en trygg och säker arbetsmiljö. Upplands Väsby kommuns skolor driver ett aktivt värdegrundsarbete där normkritik och likabehandlingsarbetet står i fokus. Upplands Väsby kommuns skolor motverkar kriminogena faktorer, har ett högt säkerhetstänk i den fysiska utformningen och bedriver ett systematiskt brottsförebyggande arbete.

2.3.4 Upplands Väsby kommun främjar sammanhållen skolgång för placerade barn

Upplands Väsby kommun tillgodoser en kontinuerlig skolgång för barn som placeras i samhällets vård. En skyddsfaktor för placerade barn är att ha en obruten skolgång för att skapa förutsättningar för goda skolresultat och en god hälsa.

2.3.5 Upplands Väsby kommun stöttar aktivt unga till arbete eller studier

Upplands Väsby kommun stöttar unga utan sysselsättning för att de ska komma i arbete eller studier. Genom detta möjliggörs lika villkor och god hälsa i livet.

2.3.6 Upplands Väsby kommun främjar individers förutsättning till sysselsättning

Upplands Väsby kommun möjliggör för individer att skapa förutsättningar att komma i sysselsättning. Genom att bidra till detta skapas förutsättningar för goda livsvillkor och för att minska socioekonomiska skillnader. Upplands Väsby kommun arbetar aktivt för att de systematiska hinder som finns för utrikesfödda, äldre och personer med funktionsvariationer ska undanröjas.

2.3.7 Kommunen arbetar aktivt för att stötta kommuninvånarna att inte hamna i skuldsättning

Upplands Väsby kommun har ett aktivt uppsökande arbete och arbetar för att kommunens invånare inte hamnar i skuldsättning. Kommunen stöttar kommuninvånare som hamnat i skuldsättning för att skapa förutsättningar för god hälsa och livsvillkor. Barnfamiljer är en extra viktig grupp att uppmärksamma.

2.4 Uppväxtvillkor och folkhälsa

2.4.1 I Upplands Väsby kommun finns goda uppväxtvillkor för barn och unga

Upplands Väsby kommun tillhandahåller trygga och stödjande livsmiljöer som främjar frisk- och skyddsfaktorer. Barn i Upplands Väsby kommun deltar i föreningsliv och fritidsaktiviteter på lika villkor oavsett socioekonomiska förutsättningar. Aktiviteterna som erbjuds är trygga, säkra och varierande, där ledarna och deltagarna kännetecknas av mångfald. Skolan har ett aktivt hälsofrämjande och förebyggande arbete.

I Upplands Väsby kommun finns riktade stödinsatser för ett likvärdigt, fungerande föräldraskap. Upplands Väsby kommunen utvecklar ständigt sitt förebyggande arbete med insatser till barn och unga samt vårdnadshavare.

2.4.2 Upplands Väsby kommun arbetar aktivt för att motverka insocialisering till kriminalitet

Kommunen har effektiva och evidensbaserade arbetssätt för att tidigt identifiera unga i riskzon och för att förebygga och motverka insocialisering i kriminalitet. Kommunen arbetar uppsökande för att motverka framväxten av grupper med barn och unga som riskerar att insocialiseras i kriminella nätverk. Kommunens socialtjänst, skola och fritid har en god samverkan med polis och region för att motverka insocialisering till kriminalitet.

2.4.3 Upplands Väsby kommun tillgängliggör stöd till kriminella stödsökare som vill lämna en kriminell livsstil

Upplands Väsby kommun har en organisation som kan ge stöd till personer som vill lämna en kriminell livsstil. Kommunen arbetar uppsökande och samverkar tillsammans med övriga aktörer för att skapa en förändring och återanpassning i samhället.

2.4.4 Upplands Väsby kommun möjliggör att under hela livet ha tillgång till och möjlighet att delta i kultur- och fritidsliv

Upplands Väsby kommun erbjuder tillgängliga kultur- och fritidsaktiviteter under hela livet, det finns utbud för alla åldrar och utifrån allas förutsättningar. Kommunen möjliggör ett

tryggt och inkluderande fritids- och föreningsliv, med arenor där människor med olika bakgrund kan mötas kring gemensamma intressen och skapa nya nätverk och relationer. Kommunen skapar, tillsammans med civilsamhällets aktörer, goda förutsättningar för livslångt lärande, ett rikt kulturliv, samt meningsfulla idrotts- och fritidsaktiviteter. Viktiga grupper att särskilt beakta är barn, personer med funktionsnedsättning, äldre och nationella minoriteter.

2.4.5 Upplands Väsby kommun främjar jämlik hälsa

Upplands Väsby kommun har ett övergripande ansvar att skapa goda levnadsförhållanden för invånarna och står bakom folkhälsopolitikens nationella mål

”Skapa samhälleliga förutsättningar för en god och jämlik hälsa i hela befolkningen och sluta de påverkbara hälsoklyftorna inom en generation”

Upplands Väsby kommun arbetar systematiskt för att främja hälsa, förebygga ohälsa och hälsoskillnader utifrån socioekonomiska faktorer och diskrimineringsgrunderna. Kommunen har ett uppsökande arbete för att nå personer som har behov men inte förmågan att själv agera. Kommunens prioriterar insatser till grupper i samhället där hälsan är som svagast, personer med funktionsnedsättning, barn och unga placerade i samhällsvård, hbtqi-personer, äldre och vissa utrikesfödda grupper. Kommunens invånare behandlas lika och får vård och omsorg efter behov. Kommunen har kompetens att ge trygghet och säkerhet för den enskilde, samordning av insatser och samverkan mellan olika aktörer. Den enskilde erbjuds adekvat stöd för att kunna bo kvar i sin egen bostad, men även stöd och rådgivning för att vid behov kunna flytta till en bättre anpassad bostad. Kommunen samverkar med övriga aktörer i samhället för att skapa förutsättningar för en god och jämlik hälsa.

2.4.6 Upplands Väsby kommun är en kommun fri från skadligt bruk/effekter av alkohol, tobak och nikotinprodukter och spel om pengar, samt fritt från narkotika och dopingmedel

Upplands Väsby kommun arbetar aktivt med frågor inom ANDTS, vilket står för alkohol, narkotika, dopingmedel, tobak och spel om pengar. Kommunen bedriver tillsyn av försäljning av alkohol, tobaks och nikotinprodukter, samt kontroll av försäljning av kosttillskott och receptfria läkemedel till minderåriga. Kommunen erbjuder alkohol- och narkotikaförebyggande åtgärder och dessa finns tillgängliga under hela livet. Stöd erbjuds till blivande föräldrar redan när barnet ligger i magen och barn erbjuds information genom skolans tobaks- och nikotinförebyggande arbete. Kommunen erbjuder även tidiga insatser till unga med ANDTS-relaterad ohälsa i syfte att minska risken för ett utvecklat beroende och för skadeverkningar och social utsatthet inom andra livsområden. De barn som växer upp i familjer med missbruk och beroende erbjuds anhörigstöd. Personer med skadligt bruk eller beroende har, utifrån sina förutsättningar eller behov, tillgång till vård och stöd av god kvalitet. Genom att arbeta uppsökande, utåtriktat och inkluderande når kommunen fler personer i en socialt och hälsomässigt utsatt situation till följd av skadligt bruk eller beroende. I samverkan med andra samhällsaktörer så som polis och region bidrar kommunen med informationshöjande insatser i syfte att minska risken för skada eller dödsfall orsakat av ANDTS.

2.4.7 Upplands Väsby är en kommun fri från skadligt spel om pengar

Kommunen erbjuder, i samverkan med andra samhällsaktörer, spelförebyggande åtgärder och dessa finns tillgängliga under hela livet. Kommunen erbjuder även tidiga insatser till unga med spelrelaterad ohälsa i syfte att minska risken för ett utvecklat beroende och för skadeverkningar och social utsatthet på andra livsområden. Personer som har ett utvecklat hazardspelberoende erbjuds stöd och behandling samverkan med andra samhällsaktörer.

2.4.8 Upplands Väsby kommun har hälsofrämjande miljöer i områden med hög ohälsa

Upplands Väsby kommun tillgodoser mötesplatser och offentlig service i ett område vilket bidrar till att främja vardagliga möten på lika villkor, öka den sociala sammanhållningen och främja oberoende hos grupper med begränsad rörelsefrihet. Kommunen har en byggd miljö som gör det lätt, bekvämt och tryggt att vara fysiskt aktiv i det vardagliga livet. Kommunen arbetar för att minska buller och luftföroreningar samt underlättar utevistelse, lek och friluftsliv.

2.4.9 Upplands Väsby kommun arbetar aktivt för att motverka ofrivillig ensamhet för människor med stor risk för psykisk ohälsa

Upplands Väsby stöttar utvecklingen av sociala träffpunkter för social gemenskap och delaktighet för att skapa känsla av sammanhang och meningsfullhet. Möjlighet till sociala sammanhang, sociala aktiviteter och sociala relationer till nära och kära är av stor betydelse för minskad känsla av ensamhet. Kommunen har ett aktivt uppsökande arbete. Viktiga grupper att särskilt beakta är unga som varken studerar eller arbetar, äldre personer och nationella minoriteter.

2.4.10 Upplands Väsby kommun arbetar suicidpreventivt

Upplands Väsby kommun står bakom regeringens vision att ”ingen bör hamna i en sådan utsatt situation att den enda utvägen upplevs vara självmord”. Upplands Väsby kommuns medarbetare och förtroendevalda har kompetens och kommunen säkerställer att kommunens geografi bidrar till att minska andelen suicid och har ett aktivt arbete gällande suicidprevention. Kommunen har stöd till de efterlevande. Kommunen beaktar särskilt grupperna barn och unga, hbtqi-personer, nationella minoriteter och då framförallt sverigefinnar och romer, samt ensamma äldre.

3 Ansvar för genomförande och uppföljning

Kommunstyrelsen har ett övergripande ansvar för att samordna uppföljningen av social hållbarhet inom kommunen. Arbetet utförs i kommunens nämnder varje nämnd är ansvarigt för sin del inom social hållbarhet. Respektive kontorschef är ansvarig för att strategins innehåll är känt bland medarbetarna, efterlevs och följs upp. Strategin ska beaktas vid budget- och verksamhetsplanering. Strategin ska utmynna i att respektive nämnd har handlingsplaner kopplade till de mål som berör dem. Då handlingsplan tas fram bör det identifieras vilka resurser som behövs i form av arbetstid och pengar för genomförandet. Genomförandet följs upp i ordinarie process för verksamhetsuppföljning. På det sättet implementeras strategin i löpande arbete och ordinarie styrning av Upplands Väsby kommuns verksamheter. Utöver den uppföljning som görs i den ordinarie verksamhetsuppföljningen kommer kommunstyrelsen att göra en uppföljning av målen i strategin genom nyckeltal. En styr och samverkansstruktur för att stödja och följa strategin kommer att inrättas. Arbetet kräver ett brett samarbete mellan kommunens olika verksamheter. För att nå en bred uppslutning bör samverkan ske med kommunens samarbetspartners, andra aktörer, föreningar och näringsliv.